

Banatul Literar

REVISTA LUNARA

Director: LUCIAN COSTIN

CUPRINSUL:

Curențe literare („Central-Univers, Banatul Literar“	
Te vreau pentr'o altă floare	{ Poezii de
Vagabondul	{ <i>Salustia Bona</i>
Dr. Iosif Popovici (1876-1928)	<i>Dr. Aurel Peteanu</i>
Probleme de estetică în poezie	<i>Lucian Costin</i>
Ideal	<i>George Negru</i>
Moții	<i>Lucian Costin</i>
Sonete	<i>Gr. Bugărin</i>
Folclor bănățean	<i>Lucian Costin</i>
Cronica	<i>Redacția</i>

UN EXEMPLAR: 10 LEI

BANATUL LITERAR

Anul IV.
No. 8-9-10.

REVISTĂ LUNARĂ

Craiova, 1938.
August-Sept.-Oct.

Director: **Lucian Costin.**

Redacția: **Lucian Costin, Caransebeș.**

Număr dedicat M. Sale Regelui Carol II

Marele protector al Banatului

Majestate,

Inaltele resentimente ale augustei dragoste regale față de grănicerimea noastră bănățeană mă îndeamnă a Vă supune și dela tribuna noastră literară „Banatul Literar“ suprema rugămintă de a opri mutarea Episcopiei Caransebeșului la Timișoara.

REVISTA LITERARĂ
„Banatul Literar“

Curentele literare

Era pe vremea lui Ervin (Ovid Densușianu), când un nou curent literar al expresionismului francez, zis și simbolismul, trecuse granița fără pașaport în țara noastră. Și-mi aduc aminte de luxoasele pagini ale „Convorbirilor Critice“, unde cele mai obscure netalente paginau câte 2-3 foi în cele mai majestoase majuscule simbolicele adversități ale poeziei române. Nu m'am putut apropia de această nouă formație în vrilajul literaturii contimporane, când Iosif cu Anghel, Coșbuc, Vlăhuță, Mândru, Cerna, Tutoveanu etc. manevrau cu asiduitate cel dintâiu curent literar mai serios „Sămănătorismul“ idealist al unei tradiții literare autohtone.

Și n'au trecut decât 3 decenii, când unicul supraviețuitor al acestei epave poetice — Ion Minulescu, care a pontificat cu mare fast la altarul simbolismului franco-român — a decernat ultimele premii literare asceților săi și ultimilor „desceți“ ai unui curent literar lasciv. Și iar revin la Ervin. „Scrieți băieți și scrieți“, așa îl seconda Mihail Dragomirescu pe Ervin, nașul patronimic al acestui expresionism specific francez sub marca „simbolism“.

„Convorbirile Literare“ și „Viața Nouă“ ne atrăgeau pe noi tinerii acestei generații literare. Dar... vremea vine... vorba vine...

La un cerc literar cu poeții Iosif și Anghel în Cernăuți am tremurat la glasul bronzat al lui Anghel (literatură cu pumnul în masă) alături de Iosif cu creionul-scobitoare. Eram tânărul scriitor botezat de Iosif și Anghel pentru un viitor în literatură.

Ei discutau atunci noile baze ale tradiționalismului în literatură. Și la acest pumn în masă a lui D. Anghel am răspuns noi tinerii cu o nouă perseverare în curentul literar al naționalismului.

Cu gândul meu la P. Valery și ceilalți esteticieni francezi ai *sublimului liric* mă opresc puțin la lirica noastră. Noi Românii avem un sensualism specific românesc, pe care îl traducem și-l încadrăm în literatura națională cu cele mai propice elemente artistice. Dela această tribună „Banatul Literar“ vom specifica, lucra și contribui cu tinerile noastre elemente la asigurarea cercurilor literare, că aici, în această frumoasă regiune a Banatului, nu vom tolera, ci dinpotrivă vom educa la conducerea noastră literară cele mai frumoase și reale talente literare. În cel mai mare curent literar al țării — cel al naționalismului — am educat în 2 decenii o întreagă pleiadă de Bănățeni. Această școală de literatură o conducem cu răbdare și asiduitate. Schiller, Goethe, Herder, Wieland etc. au creat în literatura lor oameni și curente literare. Franța, Italia literară la fel. Un pas și noi Românii înainte!

În cele 3 decenii de literatură am urmărit și curentele literare adverse ca „futurismul, dadaismul, cubismul și lovinismul fotografic“. Scrii-

torii români, această puternică falangă literară, au distrus (și ironia sortii : chiar cu concursul enclavelor d-lui Mihail Dragomirescu). *Ultimele epave* (rămânând doar un singur vrac) ale *destruțivismului simbolistic* în literatură noastră. Și nu-l tolerăm acest simbolism nici în acest Banat, unde conducem întreaga mișcare literară : dela epigrama lui D. Mardau până la romanele lui Gh. Atanasiu.

Vom veghia și mai departe pentru a întrona definitiv în acest Banat o nouă viață literară, mult mai viguroasă și mai rodnică.

„Banatul Literar“

Te vreau pentr'o altă floare.

Motto :

Te vreau pentr'o altă floare scut,
 umbră și soare
 Te vreau izvorul de plăceri în liniștea
 ce moare.

*Se scutură petalele veștezite, șoptind ceva mistic, toamna
 Ce nimeni le 'nțelege și nimeni nu le poate ști, taina
 Doar amurgul ce le adie ușor prin sărutul de zefir
 Ofteaza cu ele mut, în refrenul de, delir.*

*...Cad frunze răslețe, cad în ritm de rugă,
 E goală grădina, e pustiu și sufletu-mi s'ncchină
 E goala și zarea ochilor înlăcrimați, când văzduhul se
 frământă
 Când glasul florilor din lunci, mă cheamă și m'alungă.*

*Gândurile mele atunci s'aștern, ca lacrimi de stele
 Prin amintirea anilor parfum de vioarele.*

Suceava

Salustia Tr. Bona

Vagabondul

*S'a scuturat frumoasa floare de Corai,
 Murit'a cu ea toamna și tot ce era rai.
 Dragostea și vraja iubirilor d'apoi,
 Stafii ce revin noaptea și pleacă iar în zori.*

*A fost odată când nu era stafie
Dragostea, iubirea locuiau la mine,
De acum le aștept degeaba, pot ofta ușor
Nu se reîntorc ele la locașul lor.*

*De atunci sunt pe drumuri, mereu rătăcesc,
Doar mi-o ajuta Cerul, să le întâlnesc.
Alerg ziua întreagă, iar noaptea n'am odihnă
O caut iubirea în fiecare clipă.*

*Strigat'om în noapte cu glas de clopot spart
Dar nimeni nu se îndură de un biet pribeag.
Nu m'ascultă nimeni, sunt un vagabond
Implor durere până nu mai pot.*

*...Sunt un vagabond și nimeni nu mă crede
Murit'a pentru mine pace și nădejde.*

Suceava

Salustia Tr. Bona

Din viața și activitatea prof. Dr. I. Popovici *)

1876—1928

Studii primare, secundare și universitare.

Un mare cărturar al Banatului stins și uitat — durere — prea de timpuriu.

Un luptător cultural de rasă, integrat atât de bine în ritmul epocii în care a trăit și a muncit pentru promovarea neîncetată a marilor noastre interese naționale, culturale și științifice.

Unul dintre reprezentanții noștri de marcă, cu multiple și alese însușiri de adevărat savant și de viguros propovăduitor și susținător de conștiință națională, cu credință de granit în înfăptuirea marelui nostru ideal național.

Un îndrumător de elită, inzestrat cu acel parfum specific al sufletului român bănățean, plin de seninătate, de frumuseță etică și de dulce armonie, cu care a izbutit să cucerească, în scurta-i viață, simpatia și admirația unanimă a tuturor.

Leagănul copilăriei sale a fost comuna Cliciova din județul Severin, o comună situată în apropierea Lugojului, cu ogoare bogate și livezi zâmbitoare, spălată de valea încântătoare a Begheiului.

În această comună românească cu pământ hrănitor și plin de vigoare, a văzut Iosif Popovici la 19 Februarie 1876, pentru prima oară, lumina zilei. Aici, pe aceste meleaguri frumoase, unde tatăl său era un preot venerabil și cu mare vază, păstrător sincer al vechilor și sfintelor noastre tradiții și obiceiuri, și-a început viața liberă, cu cortegiu-i nesfârșit de iluzii și nădejdi, gustată cu frenezie; aici și-a legănat primii și cei mai frumoși ani ai copilăriei sale.

*) „Din galeria marilor dispăruți ai Banatului“ Vol. III.

Aici a auzit mai întâi dulcele nostru graiu românesc, trilarile privighetorii și doinele fermecătoare ale poporului păstorit cu atâta cumiințenie și dragoste de mult iubitul său părinte.

Aici a avut fericirea să cunoască, să smiță și să iubească natura cu farmecile ei neîntrecute, să îndrăgostească viața patriarhală dela țară, să pătrundă adânc în cutele sufletului țaranului român, să-i înțeleagă durerile și bucuriile și să simtă, intens, vraja minunatelor sale creații, precum și energiile neasemuite care salășluiesc în marele și minunatul său suflet.

Și tot aici, în acest pământ cu ogoare binecuvântate, s'au înșipt, deja dela început, cele mai nobile și tari rădăcini ale sufletului său delicat și generos, pe care dânsul, savantul nostru profesor de mai târziu, a știut să le păstreze și să le cultive, ca nimeni altul, în cursul întregii sale vieți, c'o dragoste și admirație fără pereche.

Bunii și înțelepții săi părinți i-au dat o educație deosebit de îngrijită, într'o atmosferă tradițională și curat românească, pătrunsă de mireasma dătătoare de viața a credinței strămoșești, întocmai ca și celorlalți copii ai lor, dintre cari amintim pe venerabilul și distinsul istoric și fost protopop ortodox român al Lugojului, *Dr. Gheorghe Popovici*, trecut la cele veșnice la 26 Decembrie 1927.

Convinși, pe deplin, că disciplina primilor ani are o influență determinată asupra întregii existențe a fiului lor, și-au dat toată năzuința ca să-l crească în sentimentele celei mai profunde religiozități, încrezător în mila lui Dumnezeu și neclintit în convingerile sale creștinești.

Cu această frumoasă merinde sufletească, primită acasă, își începe apoi Iosif Popovici studiile primare în comuna sa natală și le termină la Lugoj, unde găsim, la început, un mediu potrivit pentru dezvoltarea multiplexelor sale însușiri de energie și viață, își continuă, cu toată dragostea firii sale simțitoare, cu sufletul său echilibrat și senin, și studiile liceale, până'n clasa VI-a inclusiv.

Deja la liceul de stat Lugoj se remarcă ca și un elev înțelept și serios, înzestrat c'o minte larg cuprinzătoare, cu blândețea și bunătatea inimii, rezolut și veșnic doritor de lumină și adevăr.

Cele din urmă două clase liceale, a VII-a și VIII-a, le termină însă la Brașov, unde tânărul bănățean este atras, c'o forță irezistibilă, de pe meleagurile Banatului, pentru a se putea adăpa, în toată libertatea, la izvorul bogat în lumină și cultură al „*Ierusalimului Românesc*”, al liceului ortodox român din vechea cetățue de rezistență sufletească a Românilor de dincoaci de Carpați.

Aici are ocazia să cunoască și să aprecieze întreaga noastră istorie națională, cu toate frământările și eforturile de veacuri ale mult încercatului nostru popor de pe ambele versante ale Carpaților.

În acest vechiu oraș românesc din nemijlocita apropiere a României libere, unde pulsa, pe atunci, mai viu și mai puternic, ritmul vieții noastre românești, se adapă tânărul bănățean din izvorul cristalin și nesecat al literaturii, artei și trecutului nostru, bogat în fapte mari, eroice și'n suferințe fără pereche.

Terminându-și studiile secundare tânărul „maturant” (bacalaureat) se îndreaptă, în anul 1896, cu frumoasa zestre intelectuală și morală primită la Brașov și cu elanul său năvalnic, spre noi orizonturi, spre vechile și renumitele universități ale Apusului luminat.

Așcultând îndemnul sufletului său insetat de lumină, frumos și adevăr face strălucite studii universitare, întâia la Graz, apoi la Lipsca (Leipzig) și, în fine, la Viena, unde, în anul 1900, trece doctoratul în filologia cla-

sică cu teza: „*Einige der Hauptkriterien der ältesten slav. Lehrwörter im Rumänischen*”, precum și'n filologia comparată indogermană.

După ce obține diploma de doctor, în anul 1901 își continuă studiile la Universitatea din Zagreb, de unde trece, apoi, la Paris pentru a urma cursurile de specialitate la Sorbona, la: „*L'École partique des Hautes Etudes*”, „*Le Collège de France*” și la „*L'Institut Catholique*”.

Pretutindeni, în aceste renumite centre universitare, caută, c'o sâr-guință extraordinară de albină, cu entuziasmu-i inflăcărat și cu sufletu-i dornic de a pătrunde, din ce în ce tot mai adânc, în tainele mari ale științelor, să câștige tot ceace-i era absolut necesar pentru a-și desavârși caracterul și cunoștințele, precum și acel parfum specific al spiritului care să-i dea posibilitatea de-a deveni, pentru neamul său oropsit, un luptător de întâia linie, un apostol cultural, un apostol național.

În grandioasa metropolă a Franței și a lumii civilizate de pe malul Senei, în fermecătorul Paris: „*cetatea lumini*”, farul spiritual, veșnic stră-lucitor al omenirii și al latinătății, obține Iosif Popovici, în anul 1901, diploma de *maître en phonétique*: cel mai înalt grad academic, cea mai înaltă distincție pentru fonetica experimentală, acordată de Universitatea catolică,

Aici, în metropola civilizației, în cel mai strălucit centru științific, artistic, cultural și economic al lumii, are tânărul bănățean rara fericire de-a se împărtăși din capitalul sufletesc al celor mai reprezentative personalități de științe ale Franței, al elitelor spirituale franceze, unanim recunoscute, dela Sorbona și dela celelalte instituții franceze de înalte studii, cu reputație mondială.

Aici își culege mierea culturii sale superioare, întreaga comoară de inteligență, simțire și voință și, printr'o activitate fecundă, metodică și conștiințioasă, își cizelează și desavârșește personalitatea și vocațiunea sa filologică, științifică.

Intemeiat pururea pe adevărul cuprins în dictonul latinesc: „*Irbor improbus omnia vincit*”, Dr. Iosif Popovici nu cruță nici o jertfă pentru a se pregăti, în laboratorul de fonetică experimentală al marelui savant francez, abatele *P. Rousselot*, creatorul acestei științe, cu răvna-i arzătoare, cu gându-i sfredelitor, cu capacitatea-i științifică și cu firea-i iubitoare de idel, cât mai temeinic și conștiințios, pentru a deveni, între conaționali săi, un demn urmaș al distinsului său magistru, una dintre cele mai proeminente personalități științifice ale noastre.

Astfel se desavârșește, la Paris, în metropola lumii civilizate, în sufletul sensibil și pasionat pentru tot ce era nobil și frumos al tânărului profesor bănățean, dragostea entuziastă pentru adevărul științific și pentru idealul libertății și al întregirii noastre naționale. Astfel devine, ca prin farmec, sufletul lui generos, larg și cu ecouri adânci, prin eforturi spirituale necontenite, o comoară de cunoștințe, un izvor nesecat de sănătate etică și de energii creatoare, puse, mai târziu, decenii de-a rândul, în slujba celui mai mareț ideal național, cultural și științific al românismului de pretutindeni.

Din sentimentul de profundă recunoștință pentru marile bunuri sufletesti dobândite la Paris ia naștere, apoi, în sufletul său ales, acea dragoste și admirație nețârmurită față de nobila și marea națiune-soră Franța acel delicat și înălțător sentiment de sinceră fraternitate, care i-a animat întreaga activitate, i-a oțelit sufletul pentru orice jertfă și i-a ținut, mereu viu, izvorul de energie și de credință neștrămutată în puterea și triumful supremei noastre dreptăți naționale.

(*Va urmo*)

Dr. Aurel Peteanu

Probleme de estetică în poezie

A. Sublimul, spontaneitatea, plasticitatea.

În ce rezidă superioritatea poeziei ca artă poetică, e o chestie destul de filtrată în estetica criticismului nostru. Orice creațiune poetică valorizată pentru cadrele literaturii române e o dovadă, că superioritatea artei este îndeajuns de apreciată. Mă voi opri însă la alte și noi considerente ale valorizării estetice, însă nu pentru a-i întregi pe alții și nici pentru a impune cuiva noui criterii. Cine va avea nevoie de noui criterii, le va căuta cu interes și le va obține singur pe calea inducției și a deducției.

Cari ar fi criteriile, de a pasișă original și sincer senzațiile în cadrul fix al ideii? În idee mustește sentimentul, în suculențele ei rezidă marea taină de a reproduce unduțațiile senzațiilor. Numai cine radiază aceste senzații, le va putea reconstrui în haina tehnică a ideii. Reconstruirea nu cere eforturi, când sublimul ideii e primul criteriu, ce are să desăvârșească etc. Și când subliniez *sublimul ideii*, mă gândesc la acea luciditate divină, numită vocațiunea poetică. Dela sublim se ridică supra-eul, care străluce în aureola razelor aurii ale ideii — delă sublimul ideii până la realizarea artistică a contemplațiunii nu e decât o mică distanță, căci în sublim vom găsi și celelalte două criterii: *spontaneitatea și plasticitatea*. Nu orice senzație poate să fie exteriorizată, dacă nu vom fi atenți la criteriile de reproducțiune și viceversa orice senzație încadrată în sublimul ideii trece lesne la exteriorizare prin intermediul tehnologie al sublimului în idee. Nu poți pasișă și realiza nimic, dacă nu te încălzește senzația și ideea, toate celelalte mijloace tehnologice cad dela sine, iar poezia e pală și irosită înainte de a se naște. Din paloarea poeziei recunoști oboseala și efortul epuizabil al poetului. A cizela și-a dăltui numai cu mijloacele insuficiente ale tehnicei, e ceva absurd în corelația sentimentului și a ideii. Dacă orivim de ex.: o flacără, ce se stânge încetul și dispăre în tăcerea spuței — ce ar fi ceva deosebit? Poetul știe însă cum să opereze, căci cel mai neînsemnat fenomen îi poate surveni sentimentului său reflexiv ca o senzație sublimă și odată evadat pe ecranul sublimului, necondiționat că suprareflexul va fi de o intensitate maximă.

Forța verbului unui blăstăm, ca exemplu: câte senzații directe și retrospective asupra altor straturi de senzații! Poetul le va simți cutremurându-se și finalul îl va reține pentru artă. Va să zică, când te domină sentimentul și un reflex mai intensiv, te domină și ideea, delă care începe arta. Ideea are deci rădăcini adânci în cele mai profunde și multiple senzații, dânsa e primul factor spre exteriorizare — de aci și importanța ideologiei în fluctuațiile conștientului.

Factorii concomitenți spontaneitatea și plasticitatea: O artă nu conține nimic fără spontaneitate, însăși senzația e ceva spontan, un eflux calorizant de mare energie.

Dușmanul spontaneității e nesinceritatea purtată de imense valuri de cuvinte. Nu e forța cuvântului care o poate substitui. Spontaneitatea e ceva organic, cum e senzația la rândul ei. Pasișarea ei trebuie să fie filmantă, de o naturaleță fără echivocuri. În ea rezidă sinceritatea subconștientului, care se conturează exact în conștient fără retușările rafinate ale constructibilității. Un exemplu: strigătul după ajutor într'o pustie ori într'un loc izolat și primejdios. Pasișarea spontaneității are să treacă sincer în revistă fazele principale și cele secundare ale senzațiilor cu

implusivitate momentului critic, ce reclamă în părăsire un glas sau o mână de ajutor. Dacă ne vom pierde în amănuntele psihice fără să reliefăm momentul cras, fără să urăm linia sincerității și a naturaleții, atunci ne îndepărtăm de spontanietate și deslănăm acțiunea în tentații pur artistice fără originalitate. Căci și asta se poate, ca să artificializăm spontaneitatea cu amănunte tehnice; acestea se resimt și scad valoarea poeziei. În poezia nouă e lipsa spontanietății cel mai mare dușman al valorii artistice. Subiectul e atins de tot vag, ideea principală în intersecție cu cele secundare îl depărtează pe cititor de plăcerea unei concentrații. Și e foarte interesantă faza actuală a concepției despre estetismul unei poezii originale ca valoare artistică. Spontaneitatea e substituită astăzi în mare măsură printr'o plasticitate exuberantă. Pare că simbolismul vrea să predomine terenul fără să ție cont, ce e organic în poezie și ce nu. Ce reprezintă plasticitatea? Concretizarea cea mai adecuată cu mijloacele tehnologice neimpuse de forța calorică a intelectului. Zic neimpuse, căci plasticizarea de astăzi e atât de artificializată de intelect, că imediat îți dai seama ce chin, ce calvar are să îndure intelectui până ce pastişează un subiect în cuneiformele cuvintelor țepoase. Procesul plasticizării a cerut un noian de jertfe: cele mai frumoase metafore au fost detrunchiate, banalizate — astfel că plasticizarea a devenit la unii poeți iperbanală, de tot nesinceră. Cele mai numeroase anahronisme ale plasticității de astăzi le-au iscodit și permanetizat tot scriitorii din centrele mari. Privirile lor au trecut dincolo de azurul poeziei. Ochii văd un necuprins indefinit, căci artificializarea tinde să recupereze primul efect din capitalul cuvintelor, nu al concepției ideologice. Faza de astăzi plasticizează cu scopul vădit de a da literaturii numai cristale. Necondiționat, că scopul principal al literaturii e eternizarea concepțiilor umane pentru altruizarea sublimă a societății umane și de aceea reține numai cristale. Inșă cristalele false rămân numai la suprafață. Poezia e ceva organic, un eflux orgehic, ce radiază din energia sentimentului și a ideii ca orice emanațiune organică, sensorială. S'a ajuns astăzi la cele mai îndrăsnețe salturi ale plasticizării trecând unii peste limitele derizoriului numai de dragul originalității uitând, că alte națiuni cu o literatură mai străveche nu și-au permis astfel de divagații și iluzii ultraoptice. Pe canaveaua timpului și a realității nu e permis de a broda, aceea ce cu un singur zâmbet se șterge și dispare. Firul realității noastre etnice, al vieții organice de stat, al poporului ce înaintează pas de pas spre zările viitorului să ni amintească ce înseamnă realul și irealul. Plasticizarea a devenit un defect de realizare la unii scriitori actuali, că imediat vezi tendința: *jocul de-a oarba cuvintelor în formă de poezie*. Și zicem că ar conta la acești scriitori principiul „artă pentru artă”. Cu mijloace negative nu ajunge nimeni la un pozitivism vinovat, nenatural. Omul creiază, îi dă societății umane și-i încredințează opera sa, deci tot prin om are să trăească opera. Dacă acesta e scopul dinstinctiv fără orice paliative, atunci să ne întoarcem privirile la viața noastră organică, etnică de stat și popor și să nu plutim numai prin nori deasupra țării noastre. Trebuie să contăm pe ceea ce e organic, sincer și original.

B. Dinamica ideilor.

Amploarea unei creații poetice e desăvârșită de undulațiile ideii, din moment ce orice manifestare a sentimentului ori a intelectului tinde spre exteriorizarea artistică. Din punct de vedere ideologic e scriitorul acel mecanism centripetal, spre care sunt îndreptate privirile tuturor:

ce senzații, ce idei are poetul. Hotărât că acest rol de alturizare în serviciul societății umane e o busolă nu numai de creații, ci și de sintetizare a tot ce aparține mediului său. Dar poetul nu are de a face numai cu mediul său propriu zis. Privirile lui îl exteriorizează într'un orizont larg, deschis și infinit ca spațiu. Infinit e și timpul pentru el, ideologia lui e între extremele cele mai îndepărtate: el se mișcă, acționează și reacționează cu forțe supraumane. Natural, că acolo unde își are intelectul rolul de intermediator între sentiment și manifestațiile sublime ale ideologiei, rolul ideii e de o preponderență intrinsecă. Pe cât de sublim poate fi un sentiment în subtilizarea lui artistică, pe atât de covârșitor poate fi rolul ideii. Elasticitatea și expresivitatea acesteia e de domeniul artei poetice. Pentru această subtilizare a ideologiei în idei bine conturate e o adevărată bătălie perpetuă pe arena creației poetice. Fiecare râvnește și cu ochiul și cu urechea la cucerirea unei idei, ce impune și domină, căci în fine ce e literatura, decât acea mare arhivă a ideologiei umane, în care corolarul sentimentului și al intelectului e însăși ideia. În dinamica ideilor se dă lupta perpetuă de a fixa și permanentiza valorile ideologice. Opera fiecărui scriitor prezintă astfel un caleidoscop de elevațiune a valorii ideologice. Dacă am încerca, ceea ce viitorul apropiat va și executa o diagramizare a tuturor ideilor, zicem ca un exemplu, în jurul unui singur punct: *crearea lumii* și dacă în această diagramizare am figura bineînțeles și noi Români, am vedea, că avem și noi destule prominențe între marii gânditori ai translațiunii ideologice universale. Ideia e deci potențialul universal, ce ridică oameni și națiuni la justa valoare de afirmare. Mă refer bineînțeles numai la geniile literare, căci literatura alimentează masele etnice până în cele mai adânci subtilități ale rasei. Universalizarea ideilor a ajuns astăzi la un apogeu nebanuit, industrializarea ideilor sublime în orice formă și gen literar a atins limite fenomenale. Care e sublimul ideii? Natural că esența subtilizată a unei concepții unice și originale în felul de a reflecta asupra fenomenelor sociale, a fenomenelor psihice. La fenomenele sociale de ex., Caragiale: pentru epoca sa ideile sale sociologice stratificate în reflexele asupra amalgamului social sunt de o netăgăduită valoare. Dar nu numai reflexele dela o epocă la alta, ci întregul complex de unitate și originalitate al ideilor în literatura română e un indiciu sigur că ideea rămâne dominantă peste epoce și fluctuațiile vieții etnice-sociologice.

După esența ideilor și sublimul lor s'a selecționat numărul valorilor individuale în orice literatură, în idee mustește energia, potențialul de afirmare în concursul ideologiilor universale. Fiecare scriitor are în operele sale un număr de idei cristalizate în formă și fond literar, cine le caută și le analizează, natural că afară de senzațiile exondate de ochii impulsivi după adevăruri mari va afla și străfulgerările concepției ideologice despre diferite fenomene interne sau externe. Structura noastră demografică, latină ne predispozează pentru idei mari în azuriul orizont al contemplațiunii.

Născându-se oameni predestinați ideilor mari, dinamice—concomitent a ajuns dinamica cauzalității tuturor evenimentelor naționale, literare, sociale la altă valoare, — precipitându-se ideile unele după altele, am ajuns din sec. XVIII la cel actual al XX numai prin câteva salturi. Meritul e în mare parte al ideilor și concepțiilor noi despre omogenizarea instinctelor, altruizarea lor pentru zilele mari ale națiunii. Dacă literatura și îndeosebi poezia n'ar alimenta masele o singură epocă, o resemnare generală s'ar resimți ca un reflux păgubitor pentru întreaga bază socio-

grafică a societății umane. Dacă 39—40 ani n'ar avea nime în mână opera unui Eminescu, Vlahuță, Iosif, Coșbuc, Goga, etc., dacă operele a 50 de scriitori n'ar fi accesibile nimănui, ce secetă ideologică s'ar simți pe lanul imens al literaturii române! Din orice gen literar ar respira ideea, dansa e salvatoarea și binevenită. Tot ideea a stratificat și selecționat bunurile ideologiei umane, cărora li-am asociat și noi Români pe ale noastre, când ne gândim în câte limbi străine am pătruns și vom pătrunde pe calea reflexelor, căci în definitiv, ce sunt traduceriile marilor opere proprii sau străine decât intersecția diferitelor reflexe de idei sublime. Deci se caută sublimul în idee, originalitatea și celelalte calități. Prin intermediul omului, căci el e factorul ce își dărege opera și ideile spre viitor, survin atâtea complexități tehnice de celeritate și ingeniozitate. Creind ideea, creăm opera.

Pentru creațiune omul e amalgamul filozofic de prima necesitate. Astfel numele ilustre ale literaturii noastre reprezintă și constelațiile de idei în jurul căroa se grupează spectatori, observatori, auditorii, cetitorii. Natural, că mă văd silit să afirm, în ce privește faza actuală a poeziei române, că concepția ideologică e ceva secundar în creațiile poetice, că locul idee e disputat de dulcegăriile și experiențele *ideomaniei* banalizate; curbele savuroase ale ideii sunt permanent între focarele unei iperbule ce încătușează ideile și realizările artistice. Avem specimene numeroase de poezie distractivă, delirantă, utopică... când doar ideologia unei concepții poetice are să fie numai constructivă. În ponderabilitatea ideii rezidă și forța de constructibilitate; dacă ideea e mare, logic e că și realizarea artistică va ridica prestigiul operei. De necesitatea ideologiei noastre poetice de astăzi se pot spune multe. În zadar teoretizăm și îndrumăm, dacă scriitorul nu va reacționa din inițiativă proprie spre alte țeluri mai distinctive: încotro ne mișcăm, încotro tindem...

Din empiricul fascinant al ideii și din emotivitatea și grandoarea ei va realiza scriitorul resursele sale de existență și vitalitate literară. Din paloarea și vicierea mediului său nu vor străfulgera speranțe de continuitate și astfel opera nu-l va supraviețui nici pe autor, dacă o mână de salvare nu se arată.

Salvarea trebuie să vină parte dela înșiși scriitorii, cari, oricând și oriunde, în orice operă a lor, au nevoie de o busolă, de o orientare amplă. Deci salturile ultra-modernismului, ce viciază și ascunde în zăbranicul său continuitatea noastră organică, cu manifestațiile etnice de ansamblu, nu vor putea da literaturii opera solidității și a originalității... Perspicacitatea noastră tradițională exclude un futurism atât de cras și condamabil... Deci constructivism și nu jonglărie!

Lucian Costin

Ideal

*Am semănat în suflet idealurile artei
Ca și țărani bobii 'n stropi de lumină —
Și călător pe drumul răscolitor al soartei
M'am adăpat din artă cu inima mai plină!*

*Dantelat cu flori idealu l'a primit,
Din lumea nimănu și-a tuturoră*

*Când visu 'n fum mi-a făurit un mit
Simțind mai mult apusu și-aurora !*

*Am rătăcit pe aripă în sferile albastre
Ca feții din poveștile bătrâne ;
M'am înfrățit cu liniști de sihastre
Și cu amorul doinelor din stâne !*

*La răscruci, când gândurile striveau
Cununa lui cu strofe presărată
Insângerat apusu 'n doliu mă privea
Și lira o simțiam mai încordată !*

George Negru

Moții

Din Văscău pân' la Abrud
Căntece nu se aud.
Pe unde calcă un străin
Crește cuscută, pelin.

I

Prin ploii și vânt pornim la drum,
Căruțe trec 'nainte, înainte...
Trec caravane de fantome cu ciubere,
Păiuții 'n pas cu ochii fiși în liniște, mistere ;
Prin țara Moților — prin țara noastră
Înainte trecem... după un pumn de pâine, pâine pentru un ciubăr...
Nr ochii noștrii triști măsoară plaiuri după plaiuri
ai brazil ne întreabă... și brațele spre noi întind
Și apele ne 'ntreabă... și vălurele un cântec prind
Și munții pieptul lor în trăsnete iar îl deschid
Și gem îngândurați...

Voi nemeși, găzi de jeri și azi, ce-ați răsărit din ale vieți adânci genuni,
Voi, ce întindeți mâna după ale noastre plaiuri,
Dup'ale noastre inimi și sărmanii noștrii plămâni,
Șlături — voi vampiri cu-al vost' mefistofelic rânjet de stăpâni,

Căci blestemul de Moț vă scuipe ale aurului minuni!..
Avem și noi o lege a noastră scrisă pe-ale brazdei falduri,
Pe osia istoriei străbune :
Din sufletele tari înmuguresc doar oamenii cei buni,
Prin tine pierе mâine — acel, ce astăzi te răpune !

II

Ai noștrii-s munții și pădurile,
Potecile și văgăunile
Și bradul și stejarul

Și stânca și isvorul
 Și căsulia și ogorul!
 Vampiri setoși de aur și pământ,
 În seva lor voi capul l-ați înfipt până în fund,
 În fund
 Și ni-ați luat... și leagănul din prag
 Și tot și tot ce ni-i mai drag...
 Destul, destul!
 Nimic mai mult!
 Al nostru-i tot ce e în voi
 Și orice bulgăre ce-l cară furii,
 Voinicii munți sunt doar plămâni noștri,
 Iar apele sprințarul sânge — carnea... verdele pădurii.
 Vampiri ai aurului, ce-l sugeți din plămânul nost'
 Și-l aruncați în vânt, în beciuri și taverne,
 V'am săturat, destul... afară scoateți capul vost',
 Înlături oarde de omizi — pân' aste mâini
 N'or răsturna toți munții peste voi,
 Pân' aste mâini de Moți nu vă vor face una cu pământul,
 Pân' robii nu li-or arăta stăpânilor unde li-i iadul și mormântul...

Lucian Costin

Chemarea

Sonete din ciclul „Cântarea Dragostei“ Cluj

Din gândurile mele punte fac
 Până la tine cea de peste vis,
 Aripa cântecului am deschis
 Să-ți dărui ție sufletu-mi sărac.

Ți-i gura 'ncremenită în surfă
 Ca nuferii pe liniște de lac,
 Ca'n mine mitul unui cântec dac
 De nimeni auzit, de nimeni scris...

Te știu sglobie, pasăre 'n crânguri;
 De peste vreme te-aștept să vii fecioară
 Un cântec mic de dragoste să-mi gănguri.

Să vii oricând sa pentru 'ntâia oară
 Și să-ți șoptesc atunci când fi-vom singuri:
 — Privește inserarea ce coboară...

2

Eu simt cum tu trăiești cu-adevărat
 Sălășluită în simțirea mea
 Privește, în nimic se pierde-o stea
 Pe-un fir de rază-atât de ne'nsemnat.

E fondul cerului de catifea
 Cu mii de stele în larguri presărat,
 Și trist mi-e sufletul și-am așteptat
 Ceeace 'n vis abea se 'ntrezărea...

Mi-e sufletul imens, fără hotar
 Și puntea visurilor mele fie
 Peste al cerului curat celștar.

3

Săracă-mi este casa unde vii
 Dar pentru sărbătoare am gătit-o,
 S'o 'mpodobești te-aștept desăvârșito
 So umpli cu-ă iubirii melodii...

Și busuioc îți dau neprețuito
 Și struguri copti în visătoare vii,
 Pomelnicele celor morți și vli
 Să știi că-s mare neam valah, iubito.

Și-un fluier după grindă te așteaptă
 Cu-o doină 'nchisă 'n el din timp amar,
 O melodie veche și 'nțeleaptă.

Ne-om încălzi la foc aprins de-amnar
 Pân' când din cer mici îngeri se deșteaptă
 Și bolta cerului deschide-altar.

4

Te-aștept cu cântecele 'nchise'n mine
 Frumoaso ca un basm pentru copii
 Te-aștept cu un belșug de melodii
 Țesut din pânza viselor seaine...

Te-aștept pe tine, visul meu dintâi
 De undeva să vii, din lumi străine,
 Din înălțimi de cântece divine
 Și pentru tine sufletu-mi gătii.

Când cântă crânguri cânt de cosinzene,
 Când cerurile scapără amnar,
 Când stelele încep clipiri de gene

Și inserarea cerne sfântu-i har,
 Să vii pe iarba unei mici poene,
 Cu sâni tăi cei albi trimiși în dar...

Folclor bănăţean *)

— Unelte agricole, casnice, alimente etc., în ghicitori —

1. Acul, aţa, cusătura,

- a) Cine intră în casă şi nu se vede?
A. Dărăbanţ, Topleţ-Severin
- b) Am un par şi cu el fac o îngrăditură.
A. Lazăr, Zlagna-Severin
- c) Dimitrie mititel
Cu buricul după el?
A. Lazăr, Zlagna-Severin
- d) Variantă.
Iacob mititel
Cu buricul după el?
I. Drăgulescu, Teregova-Severin
- e) Varianta.
Cinel-cinel,
Cu buricul după el?
I. Ghimboasă, Teregova-Severin
- f) Ce luce lucior
Cu coada de fuior?
I. Pepa, Domaşnea-Severin
- g) Am un cucuiel, cu pliscul ară, cu coada trage?
R. Negru, Petroşniţa-Severin
- h) Fărâma cu botul şi cu coada drege.
D. Radu, Goruia-Caraş
- i) Moşneguţul mititel
Face gardul frumuşel
I. Săbăilă, Cornea-Severin
- j) Varianta.
Am un om mititel
Face gardul frumuşel.
S. Georgescu, Crâşma-Severin

În aceste ghicitori cu toate variantele lor se observă analogiile deghizate din lumea vieţuitoarelor (a oamenilor şi animalelor) prin localizarea acţiunii.

1) Dimitrie Iacob, moşneguţul; om mititel

2) Dintre paseri: cucul—pliscul, coada.

Primele două ghicitori a—b se folosesc deasemenea de semnificaţii concrete bine alese:

De ex.: par—îngrăditură (cusătură).

- k) Varianta.
Ce e mic mititel
Si îngrădeşte frumuşel?
I. Golopenţa, Pecinişca-Severin
- l) Cine are urechi şi nu poate auzi?
I. Vernichescu, Cârpa-Severin

*) Din manuscrisul „Studii asupra folclorului bănăţean”.

m) Cu un păr și o nua
Faci gardul cât vei vrea.

E, Marsiu, Dubova-Severin

n) Micul ofițer cu sabia după el?

B. Bidiviu, Crușovăț-Severin

Componentele bine alese: păr (ac) — nua (ață)
ofițer (ac) — sabia (ață)

o) Ce fuge mereu la vale
Si își lasă mațele în cale?

I. Vernichescu, Cârpa-Severin

Determinanta din versul al 2-lea impune prin valoarea ei inaccessibilă „mațele“.

2. Brânza.

M'a trimis doamna de sus
La cea de jos
Să-mi dea carne fără os?

M. Buru, Iaz-Severin

Compară analogiile dela *scrisoarea*.

Esențialul e în versul ultim „carne fără os“, adică brânza.

3. Carul.

a) Carul și sania.

Am două fete,
Una așteaptă vara,
Iar cealaltă iarna.

I. Șoimu, Lacul-Severin

Determinantele principale sunt perfecte „fete“, celelalte completează prin intermediul circumstanțelor:

b) Carul, sania și jugul

Sunt trei frați
Unul zice: vino vară!
Altul zice: vino iarnă!
Al treilea zice:
Ori vii, ori nu vii,
Mie tot una mi-i.

N. Roiescu, Slatina Timișană-Severin

c) Oiștea carului (căruței)

Un mort între doi vii.

I. Fișteag, Globucraiova-Severin

Determinante perfecte: mortul (oiștea).

Doi vii (doi boi, cai).

d) Roțile carului.

Am patru surori gemene
Cu numele asemene
Una pe alta se gonesc
Și să se ajungă nu pot.

R. Botoș, Slatina Timișană-Severin

e) Varianta.

Sunt patru surorele,
Două mai mari și două mai mici,
Cele două mari nu le pot ajunge pe cele mici.

R. Șoimu, Domașnea-Severin

f) Varianta.

Sunt patru surori, cari aleargă drept înainte, toate se aseamănă, dar nu se alătură și nici nu se ating.

V. Donca, Omolița-Torontal (Jugoslavia)

g) Patru frați cur unul după altul și nu se mai ajung.

S. Georgescu, Crășma-Severin

h) Varianta.

Patru frați într'un pat și nici unul la margine.

E. Raichici, Rusca Montană-Severin

Variantă interesantă prin localizarea elementelor pat — margine.

i) Cele patru roți și două osii ale carului.

Patru merg,
Patru se 'nvârtesc,
Două călăresc.

P. Purdele, Gârbovăț-Severin

4. Claia de fân.

Tată, moș
Numai cu un os.

M. Novac, Marga-Severin

5. Coasa.

a) Am o tarcă bulearcă,
Tot câmpul aleargă.

G. Matica, Domașnea-Severin

Determinantul principal „tarcă bulearcă“; joc de cuvinte pentru a deghiza altă substituantă.

b) Tac — tac
Prin copac,
Iși, își
Prin păiș.

G. Matica, Domașnea-Severin

c) Varianta.

Miș — miș
Prin — păiș
Haci — haci
Prin copaci.

D. Usonescu, Mehadia-Severin

d) Variantă.

Ita — ita prin păiș
Fița — fița prin costiși.

N. Roiescu, Slatina Timișană-Severin

CRONICA

CĂRȚI

Șt. Pavelescu: *Poetul Octavian Goga.*
(Pagină comemorativă)

Una din rarele și frumoasele pagini comemorative, scrise cu nerv de apoteozare și profunde, judicioase note literate. Secondat de cel mai real talent de peisagist în istoria literară contemporană — am aflat în toate specificul galeriei noastre naționale: locul lui Oct. Goga în literatura română.

Un bogat material informativ, încadrat în juste păreri și miraculoasele citate din operele poetului Oct. Goga, îl introduce pe cititor și îl orientează asupra unei epoci: epoca lui Goga.

Cornel Soroceanu: *Suceava în poezii* (antologie)

Arhitectonica voevodalei Suceve își reclamă într'una viziunile vremurilor, pentru a contura și turna în cuvinte, culori, zapise cronici epocelor unei vieți, o viață de cetate, voevodala ca Suceava.

Cele vre-o 50 de poezii asupra cetății arhitecturale, a peisagiului pitoresc de altitudine, de împrejurimi și mai presus a «dohului cetății» care veghează zi și noapte pe zidurile cetății — strânse în acest buchet de roze, crizanteme, crini, lalele, gheorghine și altele, îngrijite și dăruite într'o antologie țării de Prof. Cornel Soroceanu, bibliotecarul, secretarul și custodele așezămintelor muzeale în Suceava — merită toată atenția și recunoștința noastră.

Adelina Simionescu Cârdei: *Suceava voevodală.*

O tânără scriitoare moldoveană, legată de miracolul poetic spre a talmăci fiorii trecutului nostru în cea dintâiu și falnică cetate a Moldovei, și-a găsit prilejul de a prezenta într'un volumaș rezonanța unui suflet mersmat de viziuni, armonii și sentimente.

Am găsit și eu momentul de a-l seconda pe esteticianul prof. universitar Victor Morariu, în darnicele sale aprecieri de lansare a unei poete tinere cu propriile sale cuvinte (care denotă o prea vădită bunătate în prefața volumului): „...Sentimentul de evlavie în fața mării trecutului se împletește cu o vie și gingașă intuiție a farmecelor firii; așa se face apoi că colecția se încheie, cât se poate de potrivit, cu câteva pasteluri, din cele mai suave, ce s'au scris în românește“.

Suceava muzicală de altă dată: de Dr. R. Gassauer.

Tot prof. univ. Victor Morariu mi-a atras atenția asupra unui tânăr profesor — Gassauer, epigrafist — archeolog în domeniul istoriei, pe care o profesează la liceul din Suceava. Bunul coleg Ștefan Pavelescu, directorul liceului din Suceava, mi-a oferit un exemplar din colecția editorială a reuniunii muzicale „Ciprian Porumbescu“.

Da orașul patriarhal — moldovenesc, Suceava care devenise apoi un oraș de marcă bucovineană, cu proliifice tentații culturale — muzicale etc. s'a arătat și a dovedit că merită să rămână și mai departe în viitor: nu numai o cetate a ruinelor voevodale, ci și o cetate a culturii române în

cel mai expus punct al provinciei Bucovina. Muzele, expozițiile, colecțiile, bibliotecile orașului sunt permanent căutate de atâția vizitatori.

Dr. Gassauer, rezumă în puține și judicioase rânduri viața muzicală a Sucevei dela începuturile ei artistice până la fondarea unei *reuniuni în 1903 „Ciprian Porumbescu“*, a cărei monografie vom vedea-o anul acesta încredințată celor 2 pionieri ai culturii Sucevene: prof. univ. Victor Morariu și Șt. Pavelescu.

G. Rașcu: *Dunărea basarabeană.*

Profesorul dela liceul militar din Chișinău, un eminent geograf, abordează într-o serie de conferințe multe și importante probleme geografice.

În deosebi o mare actualitate «Dunărea fluvială și cea maritimă». Marea navigație pe Dunăre ne prezintă un trafic de 30.000 vase la intrare și ieșire, pe când porturile maritime au un trafic de abia 3000 vase. Autorul se ocupă cu porturile basarabene și dobrogene și relevă tristul fapt, că aceste porturi sunt artere aproape moarte în comunicația fluvială. Lipsa căilor ferate și a unui trafic economic intens le dă acestor porturi — mai ales iarna — un jalnic aspect de izolate.

*

În „*Industria aurului în România*” acelaș autor relevă frumusețile acestei ramuri în marea industrie a României precum și greutatea extracțiunii moderne a „flotației”. D-l Rașcu, cu o echipă de elivi, a cutreerat o suprafață de 15 km² în toate galeriile orizonturilor subterane și a cunoscut munca anevoioasă a minerilor români, cari riscă cu viața „plămâni și ochii” în deosebi, de a da țării acele fărimituri de aur „munții noștri aur poartă”.

În broșura „*Palestina modernă*” ne rezumă conferențiarul interesanta conferință despre o țară de mare actualitate.

Această țară cu o suprafață de 27.000 km.² și o populație alogenă de 800.000 Arabi, 170.000 Evrei și 130.000 creștini, ne prezintă un tablou foarte curios.

Bogate și pitorești regiuni lângă locuri sterpe sahariene. Se modernizează foarte repede această Palestină pe care o revendică Evreii pentru ei, iar Arabii tot pentru ei. D-l G. Rașcu a cutreerat—Palestina dela N-S și V-E de două ori luând contact cu toate notabilitățile arabe și evrești. Iată una din problemele viitorului în ce privește colonizarea și pacificarea Evreilor și Arabilor în Palestina în formă de dialog a d-lui G. Rașcu și a unor evrei:

„Ultima întrebare, pe care le-am pus-o înainte de plecarea chiar pe puntea vaporului, la Haifa, a fost:

— Dacă un război civil distruge toată Palestina voastră modernă și o prefăce în cenușă? Veți rezidi-o iarăși?

— Palestina noastră modernă există și va dăinui însă multă vreme, acolo unde nimeni n'are interes să o distrugă.

— Unde? întreb eu.

— În Galilia, domnule!”

REVISTE ȘI ZIARE.

Revista Germaniștilor Români, No. 1 1938.

Mi-a sosit la redacție și această revistă voluminoasă, cu resurse multiple în material literar dela colaboratorii săi. Susținută de germa-

niștii români ai universităților și liceelor noastre în privința colaborării, am dat și în aceste număre foarte prețioase articole. Intre acestea mă ocup cu unul în câteva rânduri „Un veac și jumătate dela nașterea Ioseph Freiherr von Eichendorff“ de prof. univ. Victor Morariu (dela universitatea din Cernăuți). Autorul, la îndemâna unui imens material de date mărunte și importante ne ilustrează în cea mai reală amplitudine viața și opera subtilului, clasicului, popularului și tăientatului scriitor german.

Indeosebi poezia atât de melodică și estetică a lui Eichendorff l-a ridicat la rangul de mare poet. Din nefericire n'avem traduceri decât foarte puține din opera acestui scriitor. Unele tălmăciri duiioase ni le prezintă gingașul liric Brateș, dela care am posibilitatea de a reproduce o strofă.

*Larma zilei a tăcut,
Freamătă ca'n vis pământul,
Prin copaci vrăjește vântul
Basm, doar inimii știut.
De vechi vremuri, jale blândă,
Și-un fior prin piept colindă,
Cum în calda verii zare
Fulger din senin răsare.*

Prometeu. An. IV. No. 5-7 Brașov 1938.

Cea mai de seamă revistă brașoveană are și în acest număr articole sociologice de mare interes cultural. Pagini comemorative pentru Octavian Goga. Proza beletristică demult absentă. Poezia bine reprezentată prin talente remarcabile. Cronica foarte bine îngrijită de abilul director al revistei d-l Al. Bran-Lemeny, cu observația noastră că e prea darnic la mențiuni cu unele reviste colfești, cari bălăcesc în „unilateralul“ lor specific clujan și se comportă atât de trufașe cu mediocritățile lor în majuscule gotice...

Luceafărul Literar An. XI No. 8 București 15 Aug. 1938.

Puține din revistele bucureștene se pot bucura de o popularitate în întreaga țară ca cea de față „Luceafărul Literar“. Un mare ansamblu de colaboratori și cea mai mare parte destul de remarcabili. Revista oacheșă a d-lui Nicolae Graur e în al XI an de prodigioasă activitate.

Remarcăm proza bună a d-lor Dumitrescu N. Voinești, Ion Voiculescu, S. M. Jiboteanu, Ion Sinescu și în deosebi poezia, unde am dat de frumuseți ca aceasta :

*„Bolta cerului smălțat cu inchipuiri
Sângeră 'n apusul ultimului vis
Cu prezent de llniști, vltor de-abis!*

(Nic. Graur : *Suflete, iertare !*)

Sănătatea, Anul XXXVIII No. 7.

Importanta revistă medicală împlinește în 2 ani patru decenii de laborioasă activitate. Dotată dela început cu un program vast de medicină științifică și socială. etică tuturor popoarelor și timpurilor, afirmând vitalitatea ca o emblemă a medicinei antice, medievale și contempo-

Redacționale

Manuscrisele să fie legibile și la timp trimise.
Reviste, ziare și broșuri de schimb se vor trimite redacției:
Lucian Costin — Caransebeș

Administrative

Revista se susține numai din abonamente. Cei, cari au primit și nu au restituit, se consideră abonați.

Administrația îi roagă călduros pe toți abonații restanțieri, ca să lichideze abonamentul anticipativ, căci a susține o revistă numai din abonamente — e o regie foarte grea.

ABONAMENTE:

In țară: pentru particulari . . .	Lei 100
pentru instituții . . .	Lei 200
exemplarul No. 3—4	Lei 10
In străinătate	Lei 200

rane — o recomandăm ca cea mai populară revistă medicală a României, fără care greu ne-am putea orienta în marele arsenal al medicinei: „Sănătatea”.

Opinia Capitalei, Anul I No. 38, București 7 August.

Simpaticul director Stelian Ionescu-Anghel a reușit încă în I-iul an să se impună publicului cu un buchetel de colaboratori destul de bunișori pentru cadrul și programul acestei publicații scurte, simpatice și juste în opinii. E adevărat, că titlul „Opinia Capitalei” e prea pretențios pentru D-l Stelian Ionescu dar *timpul* e și el factor, care are cuvântul...

—0—

† Arhimandritul Pancratie Sidorovici.

Un mare prieten și sprijinitor al Bănățenilor s'a stins în spitalul din Suceava, cuiușul prețosinel *Pancratie Sidorovici* în frumoasa vârstă de 83 ani, unchiul marelui comandant al străjeriei *Teofil Sidorovici*. Bădănul arhimandrit și-a trăit toată viața lângă moaștele Sf. Ioan al Nou pe la Suceava. În timpul războiului l-au cunoscut mulți Bănățeni în cătrela ortodoxă din Viena. Fie-i amintirea vecinică pentru miile de binejaceri!

† Profesor Antoniu Bona.

Profesor Antoniu Bona s'a născut la anul 1867 în Caransebeș, fiu de subofițer grăniceri.

Studiile secundare le-a terminat la Caransebeș, elev eminent. Urmând apoi la Budapesta studiile de pedagogie superioară la Academia de Inalte Studii Pedagogice unde s'a specializat în matematici, în științe fizico-chimice și pedagogie. A fost numit profesor la școala normală și gimnaziu Seghedin, unde a desfășurat o activitate extra-școlară naționalistă română din care cauză a și fost obiectul de prigoană, ducându-se contra D-sale o campanie prin presă de către autoritățile maghiare. A predat cursul de limba română și stă'ea în ajutorul Românilor luptători de talia lui Rațiu, Goga etc., deținuți prin închisorile din Seghedin. A luat parte la toate manifestările românești înainte și după unire. După unire a fost printre primii, cari s'au grăbit să se'nroleze în rândurile dascălilor ai României întregite. N'a râvnit la alte onoruri ca să poată servi cât mai bine catedra ce i s'a încredințat la școala normală de băieți din Timișoara, unde a funcționat până în anul 1934, când a fost pensionat.

Fie-i ple memoria!

—

**Din volumul „Cântecele Mele“ al d. L. Costin
au fost armonizate de compozitori următoarele poezii :**

1. Urcă, doamne, luna sus (pentru cor)
2. Mugur, mugurel din crâng (pentru voce și pian)
3. Dorule de unde vîi (pentru voce și pian)
4. Când răsare luna 'n prag (pentru cor)
5. Trece badea prin vâlcele (pentru cor)
6. Trece toamna pe-un răzor (pentru voce și pian)
7. Dorule spune-mi tu drept (pentru cor)
8. Tot mi-ai zis, mândro, mi-ai zis (pentru cor)
9. Plâng codrii, plâng... (pentru voce și pian)
10. Codrule cu frunza rară (pentru voce și pian)
11. Basarabenilor (pentru cor mixt)
12. Luminițele se sting (pentru cor mixt)
13. Dorul lunii (pentru cor mixt)
14. Și umbre cad pe căi (pentru voce și pian)
15. Fior de vînt (pentru voce și pian)
16. Printre ramuri de arini (3 compozitori : 9) Agripina
BCU Cluj / Central Gr. Crețu (pentru voce și pian)
Adrian Ilnițchi (pentru cor bărbătesc) Ion Popescu
(pentru cor mixt)
17. Lui Eminescu (pentru voce și pian)
18. Te simt cum vîi (pentru voce și pian)
19. Singur (pentru voce și pian)
20. S'alint acum ades (pentru voce și pian)
21. Cântecul timpului (pentru voce și pian)
22. Se clatină'n al toamnei vînt (pentru voce și pian)
23. Ce stai lună supărată (pentru cor)
24. Marșul liceenilor (pentru cor)

Numele compozitorilor: Agripina Gr. Crețu, Filaret Barbu,
Adrian Ilnițchi, Antoniu Sequens, Iancu Ursuleac, Iosif Velceanu,
Ion Popescu.

*Pentru informații în chestie de repertoare vă rugăm a
se adresa redacției la Caransebeș.*

